

Een winterplan en alles is opgelost?

Het Brusselse winterplan is bedoeld om daklozen door de koude maanden te helpen, maar het sust alleen het geweten van wie wel een thuis heeft. ■ Patrice Rousseau

Wie nachtopvang wil, moet een aantal vernederingen doorstaan. De eerste is dat je moet bellen om een bed te reserveren. Dat kan vanaf zes uur 's avonds. Ik heb het onlangs nog gedaan voor een vrouw die op straat leeft. Exact om zes uur begon ik te bellen. Maar mijn hoop sloeg al snel om in paniek. Het gratis nummer was altijd bezet. En wat heb je aan een gratis nummer, als er bijna geen telefooncellen meer zijn? Dus als dakloze moet je wel een gsm hebben of er een lenen. Nog een vernedering. Hoeveel mensen zijn empathisch genoeg om hun gsm uit te lenen en te wachten totdat de dakloze eindelijk antwoord krijgt van het callcenter? Voor de vrouw kreeg ik eindelijk antwoord na twintig minuten, gelukkig positief. Maar terwijl ik aan het bellen was, werd ik overmand door wanhoop. Hetzelfde heb ik meegemaakt toen ik nog op straat leefde. Hoe later je gehoor krijgt, hoe minder kans op een bed voor de nacht.

Smeerlappen en schoften

Dat bed is een matras op de grond in een kamer in een oud kantoorgebouw. Er liggen er acht naast elkaar geperst, zonder ruimte ertussen. Je zit dicht op elkaar gepakt, zonder intimiteit.

Voor het slapen heb je recht op een warme maaltijd. Het is vies eten, bereid door mensen die niets van koken kunnen, maar overlopen van goede wil. Die heb je wel nodig om hier te werken. Ook om er te slapen trouwens. De straat, met alle negatieve dingen die je erbij kunt bedenken, hokt hier samen op enkele vierkante meters.

Je hebt er bendes, die samenspannen om te overleven. En er leven niet alleen maar smeerlappen en schoften op straat, maar ze zijn er wel. Net zoals overal in de maatschappij. Ik had goede contacten met een gsm-winkel, want elke week

kwam ik er een nieuw toestel kopen. Mensen die het moe zijn om te vechten tegen een maatschappij die hun geen enkele oplossing biedt, geven de moed op. Ze verliezen hun gevoel van waardigheid. Hun gebrek aan hygiëne ligt niet aan hen, maar aan het gebrek aan openbare plaatsen om zich te wassen. Er zijn veel organisaties die goed werk doen, maar ze krijgen niet genoeg steun van de overheid om dakloze mensen te helpen.

Na het eten gaan we slapen. Een stel schone lakens. Een matras. Onbekenden met wie je de nacht zult delen. Soms

Foto: Aube Dierckx

mensen die jou niet moeten. Omdat je stinkt. Of snurkt. Of niet genoeg 'van de straat' bent. Een microkosmos op het kookpunt. Op ellende kun je niet jaloers zijn. Op mensen die het goed gaat, die overleven, is er wel jaloezie. Zonder enig respect. Dan krijg je een schop omdat je aan het snurken bent. Uit jaloezie kan geweld volgen. Rekeningen worden vereffend. Je zit dicht op elkaar, opgesloten, in al je ellende, het is een gevaarlijke mix.

Omdat er mensen praten, naar muziek luisteren, ruzie maken, brengt de nacht niet meer rust dan de straat. Om zeven uur moet iedereen hoe dan ook opstaan. Het is nog donker. Wachten om een douche te nemen. Sommigen hebben geen respect voor het gebouw, voor de ander. Ze doen hun behoefte in de douche. Gelukkig ken ik een vereniging waar ik voor 2 euro een

douche kan nemen.

Ontbijt. Iedereen wil iets en liefst meer dan de ander. Er is brood, vetstof en confituur in een grote ijzeren pot. De koffie is heet water met een smaakje. Als ik iets te laat kom, is alles al smerig. Er is niets meer te eten. Maar om acht uur moet iedereen de deur uit. De straat op, de kou in, onder de ellendige blik van de maatschappij. Van mensen die denken dat het leven op straat een keuze is. Iets wat je wilt. Zelfingenomenheid.

Traject naar de ondergang

Een dakloze vraagt geen bed, hij vraagt een dak boven zijn hoofd. Van de miljoenen voor het winterplan zou een groot deel naar woningen kunnen gaan. Om daklozen weer een huis te geven. Ik had er een, maar ik raakte het kwijt, om allerlei redenen. Voor elke dakloze is het traject naar de ondergang anders. Maar ze willen allemaal hetzelfde. Weer een thuis. Is het winterplan een wondermiddel? Het is niet meer dan het geweten sussen. Zodat overheden zich op de borst kunnen kloppen dat ze miljoenen euro's hebben uitgegeven om 'hulp te bieden' aan daklozen. Die overigens niet doodgaan van de kou. Maar van te veel drank. Een overdosis. Geweld tussen mensen op straat. Dat zijn de koppen in de krant wanneer een dakloze sterft. Hij is niet doodgegaan aan eenzaamheid, wanhoop, teleurstelling. Want deze mensen, die 'leven' op onze straten, beginnen pas te drinken en te spuiten na een lang proces waarin ze zichzelf kwijtraken. Ze gebruiken om hun situatie te vergeten, om hun heden en hun verleden te vergeten, want een dakloze heeft geen toekomst. Althans niet met het huidige beleid.

Verschenen in De Standaard bij de start van het winterplan op 15 november 2017.

COLOPHON

Ont collaboré à ce numéro : David Trembla, Aube Dierckx (coordinatrice), Charlotte Zwemmer, Nicolas Ginocchio Ortiz, Benoit Landry, Erik Gonzalez Brinck, Yasmine Sabi, Alem Abdelkader, Rachida Buziarsist, Christophe Hausse, El Bekkaye, Laurent d'Ursel, Malika Aziz, Didier Declaye, Patrice Rousseau, Xavier Löwenthal. Crédits photos : Wout Muyldermans, Aube Dierckx, Alem Abdelkader, David Trembla et DoucheFLUX. Mise au net : Nicolas Ginocchio Ortiz. Relecture : Catherine Meeüs, Anne Löwenthal, Charlotte Zwemmer et Léa Aubrit. Illustration : Yakana - www.yakana.net - dessins@yakana.net. - Merci à tous les précaires qui, de près ou de loin, nous ont convaincus de ne pas baisser les bras.

www.doucheflux.be
contact@doucheflux.be

Éditeur responsable/Verantwoordelijke uitgever : Laurent d'Ursel, 44 rue Conraets, 1060 Bruxelles

Avec le soutien de la

